

Fritids-, kultur- och turismpolitiskt program

Antagandehandling 1 november 2011

Programmets syfte

Det fritids-, kultur och turismpolitiska programmet utgör det övergripande styrdokumentet för de nämnda verksamheterna. Programmet är underordnat kommunens utvecklingsplan Växtkraft 10 000. Den viktigaste utgångspunkten för det fritids-, kultur och turismpolitiska programmet är således att det ska stödja visionen Växtkraft 10 000 – våga – vilja – växa.

All kommunal verksamhet ska ha en tydlig utgångspunkt i utvecklingsplanen men även externa aktörer såsom föreningsliv, näringsliv, medborgare med flera ska inbjudas och engageras för att medskapa verksamhet och aktiviteter som gynnar kommunens växtkraft.

Programstruktur

Det Fritids- kultur- och turismpolitiska programmet består av i huvudsak två delar: ett för fritids- och kulturområdet och ett för turismområdet. Processen kring utarbetandet av programmet finns bilagd programmet. Till grund för programmet har nulägesbeskrivningar tagits fram¹.

Programstrukturen bygger på fyra delar:

Utgångspunkt

Den övergripande politiska inriktningen.

Fokusområden

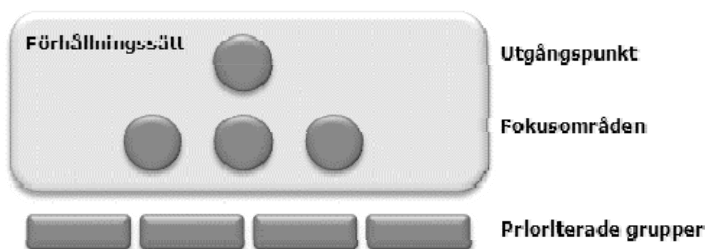
Prioriterade områden som stödjer visionen Växtkraft 10 000 samt utgångspunkten.

Förhållningssätt

De politiskt fastslagna formerna för arbetet.

Prioriterade grupper

Grupper vilka det ska göras särskilda insatser för att nås.



Delarna bildar tillsammans en helhet, en sammanfattande **verksamhetsidé**.

Genomförande

Programperioden bedöms pågå som kortast vara till år 2020. Genomförandet konkretiseras årligen genom verksamhetsplaner.

Varje års verksamhetsplan sätter minst ett av fokusområdena i centrum och riktar sig till en eller flera prioriterade målgrupper. Förhållningssättet bibehålls under programperioden. Som ett led i genomförandet ses övriga, underliggande styrdokument för verksamheten över, såsom regler för bidrag, biblioteksplan med mera.



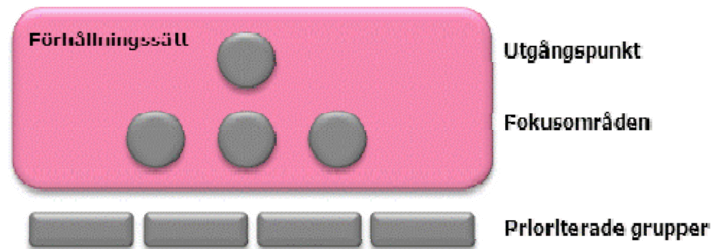
¹ Bilaga I Fritid och bilaga II Kultur och turism

Förhållningssätt – gemensamt

Det gemensamma förhållningssättet utgår från fyra ledord:

Nätverkande

Ambitionen om att spela en tydligare roll i samhällsutvecklingen kräver ett förnyat arbetssätt, från det förvaltande som präglas av kontinuitet och samordnande, till ett arbetssätt som präglas av ett konsultativt och aktivt stödande i/av nätverk.



Fria resurser

Fria, i meningen obundna, resurser (tid, pengar, kompetens m m) utgör en grundförutsättning för att kunna rikta arbetet mot specifika processer och projekt till syfte att stödja utvecklingen inom de tre fokusområdena och i en förlängning införlivandet av Växtkraft 10 000.

Dialog

Den kontinuerliga dialogen, internt i organisationen och externt med föreningslivets företrädare, medborgare och andra intressenter ska ständigt pågå.

Effektivitet

Att prioritera verkningsfulla insatser samt hushålla med resurser (ekonomi, personal, lokaler, tid m m).

Medel

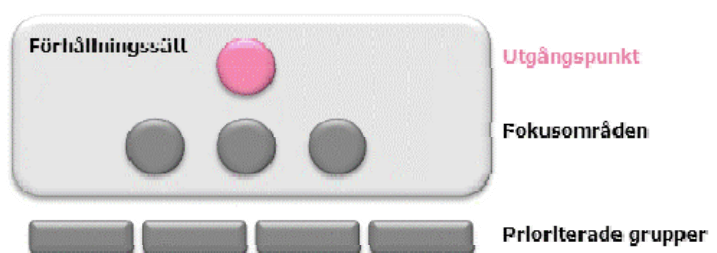
Exempel på insatser som manifesterar förhållningssättet:

- Utveckla dialog- och samverkansmodeller med föreningslivet resp. studieförbunden i syfte att föreningarna ska kunna utvecklas och ”blomstra”.
- Utveckla forum för dialog med brukare/aktörer
- Utforma tydliga, förutsägbara bidragsregler utifrån den politiskt fastslagna inriktningen
- Öka tillgängligheten till vardagsnära kultur/konst genom offentlig utsmyckning (ambition 1 %-målet vid nyproduktion och ombyggnad) och att framhäva kulturhistoriska och estetiska värden i befintliga miljöer
- Öka självbetjäningen och servicen kring uthyrning, bidragsgivning och övrig administration
- Utveckla former för icke-finansiellt stöd till föreningslivet
- Öka tillgängligheten utanför ordinarie, bemannade, öppettider
- Vara en aktiv part i samhällsbyggnadsprocesser
- Sammanföra biblioteken i Herrljunga (tätort) till ett

Fritid- & kultur

Utgångspunkt

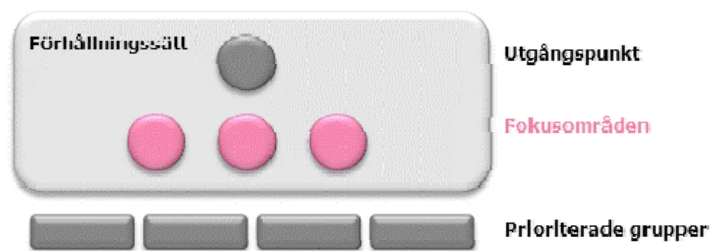
Den viktigaste rollen för Fritids- och kulturverksamheten är att medverka i arbetet för att nå det övergripande nationella målet för folkhälsoarbete: att skapa samhällsliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.



Med stärkt folkhälsa som utgångspunkt förutsätts fritids- och kulturverksamheterna och folkhälsoarbetet stödja varandra för att nå maximal framgång, synergieffekter och mervärden.

Fokusområden

Fritids- och kulturverksamheter, oavsett om de drivs offentligt, privat eller ideellt, är naturligt funktioner som kommer till sin rätt, utvecklas och bidrar till samhällig utveckling genom att de samarbetar. På en kommunal nivå är föreningslivet, studieförbunden och kommunens egna verksamheter betydelsefulla aktörer.



Fokusområden beskrivs genom framskrivning av det önskade läget för respektive område. De tydliggör hur vi ämnar beskriva det arbete som bedrivs inom respektive fokusområdet. Efter bilden av det önskade läget följer några konkreta exempel på aktiviteter/insatser (medel) som stödjer arbetet med att utveckla respektive fokusområde. De ska ses som en grund för prioriteringar i kommande verksamhetsplaner. Förteckningen över arbetsområdena är inte uttömmande utan ska ses som en fingervisning om prioritering av det kommande arbetet.

Social sammanhållning

Målbilden - det önskade läget

När vi når målbilden för fokusområdet stärkt social sammanhållning beskriver vi det arbete som bedrivs så här:

"I Herrljunga stärker vi den sociala sammanhållningen samtidigt som det etableras en öppenhet gentemot nya människor, vara sig de kommer nära eller långväga ifrån, om de är här som gäster eller för att de nyligen blivit invånare i kommunen. Förhållningssättet gentemot andra kulturer och personers livsmönster (exempelvis sexuell läggning, trosuppfattning etcetera) är öppet. Vi jobbar aktivt mot mobbing och mot att det sociala arvet hämmar nya generationers möjligheter. Genom en naturlig öppenhet och nyfikenhet hos invånarna är det lätt att skapa nya relationer för att stärka de egna sociala och professionella nätverken."

Medel

Exempel på insatser som stöder fokusområdet social sammanhållning:

- Skapa ett fritids- och kulturcentrum i och kring stadsparken
- Medverka till att skapa kontaktytor mellan föreningar och mellan föreningar och icke-föreningsaktiva
- Utveckla den samordnande rollen i information kring aktiviteter/evenemang/arrangemang
- Samarbeta med lokalt föreningsliv för att förlägga aktiviteter och arrangemang på olika platser vid olika tillfällen, i hela kommunen.
- Verka för ökat kulturutbyte – på hemmaplan och internationellt
- Verka för ökad flexibilitet vart och hur uppdraget utförs. Ett konkret exempel: läsfrämjande arbete kan bedrivas på annan plats än enbart i biblioteken.
- Utveckla biblioteken med inriktning på att vara en mötesplats och att vara en stimulerande miljö för det livslånga lärandet.

Hälsa

Målbilden – det önskade läget

När vi når målbilden för fokusområdet bättre hälsa beskriver vi det arbete som bedrivs så här:

”I Herrljunga jobbar vi aktivt med att stärka invånarnas hälsa. Ohälsa till följd av välvärdnad såsom hjärt- och kärlsjukdom och övervikt minskar. Fysisk aktivitet kompletterar och ersätter också i vissa fall läkemedelsanvändning. Ungdomar tar aktivt ställning mot användning av narkotika och tobak och för ett restriktivt bruk av alkohol, när åldersgränsen uppnåtts. Den psykiska hälsan främjas bland annat genom att kraftfullt motverka mobbing och utanförskap och att verka för att var och en ska bli sedd och bekräftad.”

Medel

Exempel på insatser som stöder fokusområdet hälsa:

- Stimulera spontan utövning av idrott och kultur, såväl under sommar- som vintertid.
- Att ha en tydlig alkohol- och drogpolitisk utgångspunkt i egen verksamhet och i verksamhet som kommunen medverkar till
- I samarbete med berörda förvaltningar och andra aktörer utveckla folkhälsofrämjande metoder i det löpande arbetet, riktat till prioriterade målgrupper
- Tillgänglighetsanpassning av verksamheter och arrangemang

Självförverkligande

Målbilden – det önskade läget

Så här beskriver vi det arbete vi ska bedriva för att bidra till att skapa förutsättningar för kommunmedborgarna att förverkliga sig själva:

”I Herrljunga förverkligar människor sina drömmar och ambitioner oavsett om de är stora eller små, ordinära eller ovanliga, om de rör arbete, företagande, studier eller fritid. Förebilder visar på att vägen ligger öppen för att införliva de egna drömmarna. Genom att människors olika tankar, drömmar och handlande möts stimuleras kreativiteten och skaparkraften. Människor och organisationer samarbetar, vilket skapar synergieffekter som annars inte skulle vunnits. Och i de fall man till även tyrs inte lyckas är det sociala sammanhanget tolerant och stödjande vilket gör att ett misslyckande används som erfarenhet.”

Medel

Exempel på insatser som stöder fokusområdet självförverkligande:

- Prioritera läsförmedlingsarbetet
- Utveckla ”Musikens hus” – ett resurscentrum för musicerande i alla former och för alla åldrar
- Utveckla ett enkelt (obyråkratiskt) stöd för barns och ungdomars kreativa skapande
- Erbjud verksamhet till barn och ungdomar under delar av sommaren
- Utveckla medskapande verksamhet och processer inom fritids- och kulturområdet
- Verka kompletterande i utbudet av fritids- och kulturaktiviteter för barn och ungdomar

Prioriterade grupper

Fritids- och kulturlivet berör alla, oavsett ålder och fas i livet. Av alla grup-



per i samhället prioriteras följande grupper särskilt högt:

Barn

Flickor och pojkar 0-12 år.

Ungdomar

Tjejer och killar 13-20 år.

Socialt utsatta

Några grupper där risken för social utsatthet är större: arbetslösa unga vuxna, psykiskt eller socialt funktionshindrade, utlandsfödda, ekonomiskt utsatta, missbrukare och personer med långvarigt utanförskap från arbetsmarknaden.

Ensamma

Ensamhet beskrivs som ett av vår tids mer betydande samhällsproblem och som kan drabba alla. Grupper som ofta nämns uppleva en hög grad av ensamhet är äldre², psykiskt och socialt funktionsnedsatta³ men också barn och unga⁴.

Verksamhetsidé – fritid- & kultur

”Genom våra samlade resurser utgör vi en reell utvecklingskraft för såväl medborgarnas personliga utveckling som för Herrljunga kommuns folkhälsa och växtkraft. Det uppnår vi genom att, i samarbete med andra, skapa: en stark social sammanhållning, förbättrad hälsa samt medverka till människors självförverkligande. Vårt förhållningsätt, som präglas av nätverkande, fria resurser, dialog och effektivitet, leder oss mot målet.”

Turism och besöksnäring

Utvecklingen av besöksnäringen är viktig för kommunen, inte minst i funktionen att visa upp det geografiska området Herrljunga kommun för gäster och för personer som skulle kunna se Herrljunga som en framtida hemkommun. Vidare är turismnäringen självklart angelägen sett ur ett arbetsmarknadsperspektiv.

Den enskilt viktigaste utvecklingsfaktorn för besöksnäringen i Herrljunga kommun är en ökad grad av kommersialisering. Affärsutveckling, vare sig det är direkt eller indirekt, ligger utanför den kommunala kompetensen.

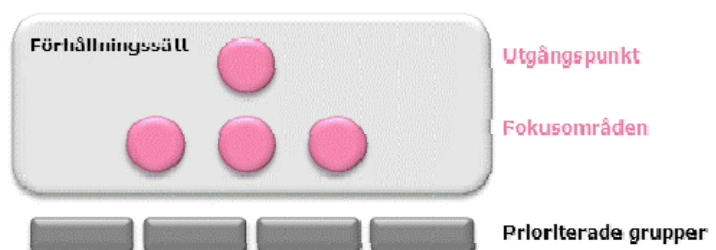
En affärsinriktad utveckling av enskilda företag, nätverk och branscher måste till uteslutande del drivas och genomföras av aktörerna själva. Visst stöd kan dock motiveras genom att besöksnäringen (i vårt område) är att betrakta som en relativt omogen bransch.

Utgångspunkt

Inom turismområdet är den främsta politiska målsättningen att öka kommersialiseringen av besöksnäringen.

Fokusområde

Ökad kommersialisering av besöksnäringen som resulterar till att fler besö-



² Hälsa på lika villkor - nationella mål för folkhälsan, SOU 2000:91

³ Rekreation och psykisk hälsa, Ingemar Norlin, 2001

⁴ BRIS-rapporten 2011

kare spenderar mer tid och pengar i området.

Medel

- Överföra ansvar avseende turism/besöksnäring till förslagsvis Fokus Herrljunga AB.
- Fortsatt kommunalt ansvar för utveckling av icke-kommersiell natur- och kulturellerad besöksnäring.
- Överföra ansvar för turistinformation (webb/telefon/besök) till förslagsvis Fokus Herrljunga AB

Med anledning av ovanstående slutsats dras inga mer långtgående slutsatser avseende prioriterade grupper och verksamhetsidé utan det får bli en fråga för det kommande arbetet.